

Nr 995

Av herr **Ernulf m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 44, med förslag till lag om ändring i rättegångsbalken m. m.*

(Lika lydande med motion nr 1146 i Andra kammaren)

I proposition nr 44 föreslås bl. a. att tingsrätt vid särskild huvudförhandling i tvistemål och ärenden i allmänhet skall ha sådan sammansättning med tre eller högst fyra lagfarna domare som nu förekommer i rådhusrätt. Beträffande en del familjerättsliga mål och ärenden, främst vårdnadsfrågor, föreslås dock att tvistiga eller tveksamma frågor skall bedömas av en lagfaren domare jämte nämnd.

Frågan om tingsrätts sammansättning vid särskild huvudförhandling i tvistemål har diskuterats utförligt under förarbetet till lagförslaget. Den övervägande remissopinionen har dock förordat sammansättning med enbart yrkesdomare även i familjerättsliga frågor. Vissa instanser har föreslagit valfrihet mellan de ovan angivna båda sammansättningarna. Bl. a. föreslog domstolskommittén alternativa sammansättningar.

Departementschefen konstaterar (s. 181 i prop.) att det i och för sig inte kan påstås annat än att erfarenheterna av båda sammansättningsformerna är goda. Domstolskommitténs förslag om valfrihet godtogs eller lämnades utan erinran av flertalet remissinstanser. Likväl avvisar departementschefen förslaget (s. 185—186). Hans motivering går ut på att den kan föranleda risk för oenhetlighet i sammansättningen.

Vi kan inte godta departementschefens avvisande av ett system med valfrihet. Att det leder till olika sammansättningsformer är ju en självklar följd av valfriheten. Några egentliga olägenheter härav kan vi inte finna, då — såsom departementschefen påpekar — båda sammansättningsformerna är fullt godtagbara.

Som ett särskilt skäl mot möjligheten för parterna att begära juristkollegial sammansättning i familjerättsmål åberopar departementschefen (s. 365) att det kan befaras att sådan sammansättning skulle begäras i stor omfattning. Enligt vår mening är detta snarare ett skäl att medge valfrihet.

Vi förordar att den normala sammansättningen vid särskild huvudförhandling i alla tvistemål och ärenden blir tre eller fyra yrkesdomare såsom nu är fallet i rådhusrätterna. Om parterna begär eller samtycker till en sammansättning med lagfaren domare jämte nämnd bör denna sammansättning dock förekomma, om domstolen finner så kunna ske utan väsentliga olägenheter.

Under åberopande av det anförda hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 44 måtte för sin del

1) besluta att tingsrätt vid särskild huvudförhandling i tvistemål eller ärende som regel skall bestå av tre eller fyra lagfarna domare men att sammansättningen skall vara lagfaren domare med nämnd såsom i brottmål, om parterna begär detta eller samtycker därtill samt domstolen finner det kunna ske utan väsentlig olägenhet, samt

2) att utskottet utformar erforderlig lagtext.

Stockholm den 11 april 1969

Gudmund Ernulf (fp)

Per Jacobsson (fp)

Bo Skårman (fp)

Anders Axelson (fp)

Gunnar Skagerlund (fp)
